

Ad Nr. 4555 Șc. ex 1916.

Substituirea inv. mob.

Notă oficială.

Prin aceasta să comunice oficiilor proto-presbiterale și parohiale din comunele bisericesti cu școli populare de ale noastre, că Înalțul ministeriu al cultelor și instrucțiunii publice prin rezoluțiunea sa de sub Nr. 108.966--916/VII. d. a dispus, ca în toate acele comune, în cari învățătorii sânt mobilizați, au să țină regulat prelegerile, fie prin:

1. învățători substituți (învățători sau învățătoare cu diplomă, absolvenți de ped. sau cel puțin de 2 cursuri de ped. și învățători sau învățătoare pensionate), fie prin:

2. preoți.

I. Pentru substituirea învățătorilor mobilizați prin suplenți aparținători grupei prime, Înalțul ministeriu pune în vedere votarea unei retribuiți de substituire dela suma acordată de comuna bisericască până la suma de opt sute (800) coroane, spre care scop respectivele comitete parohiale ca scaune școlare au să subștearnă încoaci o petiție adresată Înalțului ministeriu al cultelor și instrucțiunii publice, prin care să ceară dela stat diferența necesară. La petiție să să alăture: 1. preliminarul de cult; 2. un atestat dela antistia comunala, prin care să să adeverească în mod oficios câte procente platesc credincioșii noștri la susținerea școlii confesionale, precum și aceea, că comuna bisericască nu este în stare să voteze întreaga retribuițiune anuală de opt sute (800) coroane.

II. Asemenea este aplicat Înalțul ministeriu a vota la finea anului școlar curent o remunerațiune echitabilă și pe seama preoților, cari țin prelegeri regulat în locul învățătorilor mobilizați.

Spre scopul acesta la finea anului școlar curent respectivele comitete parohiale ca scaune școlare asemenea să subștearnă încoaci o petiție adresată Înalțului ministeriu al cultelor și instrucțiunii publice, prin care să să ceară pe seama preoților substituți remunerațiunea pusă în vedere în rezoluțiunea ministerială amintită mai sus.

Acestea să comunice tuturor celor interesați, spre știre și acomodare.

Caransebeș, în 6 Februarie 1917.

Conzistoriul diecezan.

Impozitul asupra averii.

Explicat de **Aurel Moaca**, asesor conzistorial.

Una este a avea venit și alta a dispune de avere. Poate în viața de toate zilele să se

bucure cineva de venite mari fără să aibă avere în înțelesul comun al cuvântului și invers. Sânt proprietari de avere, cărora le lipsesc venitele cu desăvârșire, ori că nu beneficiază de venit în proporțiã valorii, ce o reprezintă averea lor. De unde urmează, că aceste două noțiuni: *venit* și *avere* nu sânt congruente, adecă ele nu să acoper pe toată linia, ci numai în parte. Deci când să creiază nouă izvoară de venit pe seama vistieriei statului, ambele sânt a să lua în combinație.

După premisa aceasta să cercetăm raportul între darea de venit și impozitul, ce are să să plătiască după avere.

Articolul de lege XXVI din anul 1916 despre intrarea în vigoare parțială a dării de venit a supus la dare venitele anuale în sumă totală de peste 10.000 cor.

Dacă legislația țării ar fi aruncat sarcina dării numai asupra venitelor fără să țină cont și de avere, natural, că îndată s'ar fi simțit o împovărare disproporționată pe de o parte în detrimentul celor cu venit mare, pe de altă parte în favorul proprietarilor de avere și îndeosebi al celor cu părți de avere, cari n'aduc venit, dară dovedesc existența unei bunăstări însoțite de capabilitate de plată.

Pentru contracararea acestui inconvenient, ce s'ar fi născut, s'a urzit un nou soi de dare directă, anume *impozitul asupra averii*.

În teorie e darea aceasta de două feluri: *reală și nominală*.

Cea dintâi au aplicat-o în trecut state ajunse în situațiuni atât de critice, încât nu li-a fost dată posibilitatea să-și ecvilibreze bugetul pe altă cale decât prin recurgere la mijlocul radical, de a pretinde dela fiecare cetățan cu avere, să pună din averea sa statului la dispoziție o cvotă corâspunzătoare. Felul acesta de contribuție e lipsit de caracterul permanenței și s'a pus în aplicare în alte țări din caz în caz pentru sanarea finanțelor acute.

În categoria a doua să cuprinde darea, ce numai după nume e impozit asupra averii, în realitate însă și ea nu e alta decât o dare de venit în înțeles mai larg, adecă o sarcină, ce o suportă contribuenții din venitul lor.

După modelul acceptat în alte state civilizate s'a întrodus și la noi în patrie categoria a doua de dare după avere în scopul de a să acoperi interesele, ce e obligat statul să le solviască pentru împrumuturile emise în urma duratei lungi a războiului mondial, căci interesele după împrumuturile acelea de atâtea miliarde dau la an sume considerabile, pentru cari bugetul țării n'are destulă acoperire.

La explicarea îndreptățirii noului impozit servește ca punct de mănecare facultatea de

plată a contribuabililor, fiind ea dătătoare de măsură pentru orice dare nouă. Cu alte cuvinte: principiul solidarității corăspunde introducerea unei dări numai, dacă e bazată pe referințe apte a crea posibilitatea, ca aceia, cărora li-să impune, să o și poată suporta fără zguduire. Capabilitatea de plată în viața de rând e în mare parte condiționată de avere și prin urmare stă cu ea în un raport oarecare ridicându-să între împrejurări normale în proporția cum să sporește averea. Dreptaceea formând ea un factor, care nu poate fi trecut cu vederea, lucru firesc, că contribuțiunile publice trebuie așazate pe umierii contribuenților în mod proporționat și amăsurat facultății lor de plată, ca ei să nu poată ajunge în situația tristă, de a se prăbuși sub povara dărilor.

Acest principiu l'a avut în vedere legislația țării, când a căutat să exploateze în toată privința facultatea de plată și în consecvență să întregiască darea de venit cu o altă contribuție, aptă să apese pe cei cu avere în aceeaș măsură, cum o face cu beneficianții de venite.

Calea potrivită s'a aflat astfel, că s'a întrodus impozitul asupra averii, care ni-să prezintă alătura dării de venit ca un *novum* în cadrele sistemului nostru de dare, și, deși e de sine stătător, înzăstrat cu bază proprie, în ultima analiză totuș servește pentru amplificarea dării de venit în formă de *correctio*.

Despre acest impozit tractează în spirit democratic articolul de lege XXXII ex 1916, sancționat în 17 Octombrie 1916 și promulgat la 21 Octombrie al aceluiaș an.

Principiul general exprimat în introducerea legii e următorul:

Întrucât nu subversează scutire de dare, sânt datori să plătiască noul impozit toți ceice locuesc în țară după averea lor din patrie și după cea plasată în străinătate, care e indicată în lege; iară ceice își au locuința în străinătate solvesc contribuția aceasta publică numai după averea dela noi din țară, supusă la dare și după pretenziunile lor întabulate pe realități din patrie.

Obligat la plată sânt și anumite averi administrate deschilinit, cari în înțelesul legilor din vigoare și, în special în urma articolului de lege XXVI din 1916, sânt supuse la dare de venit.

Legea citată a scos din șirul contribuenților cu dare de venit între altele și bisericile, comunele bisericesti, fondurile și fundațiunile. Deci nefiind ele obligate la dare de venit, pe baza concluziei făcute din textul legii despre darea asupra averii, n'au să plătiască impozit după averea lor.

Luând la mână ordinațiunea ministerială, destul de voluminoasă, emanată în obiectul executării legii despre impozitul desnumit, aflăm

subliniat, că persoanele iuridice, cari nu le amintește legea între contribuenți, nu formează subiecte de dare și ca atari sânt enumerate și bisericile, comunele bisericesti, fondurile și fundațiunile; astfel, că în privința lor nu începe îndolia, că n'au să-și fasioneze averea.

În firul întocmirilor legii să ocupă un paragraf cu cei scutiți de acest impozit, între cari sânt amintiți și ceice nu dispun de avere curată mai mare de 50.000 cor.

Ce privește titlul de obligament, să arată o deosebire la cele două dări, intrate în vigoare începând cu ziua de 1 Ianuarie 1917.

Anume la darea de venit limita de jos e venitul brut de 10.000 cor., din care sânt a să detrage pozițiile admise de lege și întrucât ar rezulta un venit sub 10.000 cor. și în cazul acela e dator contribuentul să solviască dare de venit după suma respectivă. Așa să explică, că gradațiunea scalei referitoare la impozitul după venit nu să începe dela 10.000 cor., ci dela 800 cor. în sus.

Altcum să calculează limita de 50.000 cor. la darea asupra averii. Aici mai întâi să adună valoarea tuturor părților de avere supuse la dare subtrăgându-să datoria de capital și numai dacă diferența, adică averea ce este a să considera de curată din punct de vedere al dării, trece peste 50.000 cor., va fi dator proprietarul sau uzufructuarul să plătiască impozitul asupra averii, cecece de altcum urmează și din tarifa acestei dări, dupăce gradația ei să începe dela 50.000 cor. în sus, urcându-să în mod progresiv.

Analog ca la darea de venit și după cea asupra averii nu să poate eicta nici un fel de altă dare de stat sau municipală, respective nici o dare supletoare.

Dispoziția aceasta a legii e echitabilă, căci cel cu venit anual brut de peste 10.000 cor. și cu avere curată de peste 50.000 cor. contribue la sarcinile statului cu trei rânduri de dare de venit, și anume, pe baza articolului de lege XLVII din 1875, încă neabrogat, plătește dare supletoare generală de venit, apoi contribue cu darea nouă de venit precum și cu impozitul asupra averii, care impozit după efectul său nu e alta decât un fel de dare de venit.

Explicarea de față a dării, ce să va plăti în viitor după averile mai mari de 50.000 cor., urmărește scopul a contribui după posibilitate la delăturarea în parte a neorientării, ce o întâmpinăm adeseori în chestii de dare și în special tinde să lămuriască partea cea mai nouă a sistemului nostru de dare, care sub influința apăsătoare a vremii devine din ce în ce tot mai complicat.

Ș T I R I

Parastas s'a ținut Duminecă în 5 l. c. pentru odihna sufletului marelui arhiereu *Ioan Popasu*. Au slujit Prea On. Domn protopresbiter *Andrei Ghidiu*, preoții *Ioan Stoian* și *Gheorghe Buru*, protodiaconul *Dr Cornel Cornean*. La sfârșitul slujbei, Prea On. Domn protopresbiter în cuvinte bine alesc arată credincioșilor participători — în număr foarte mare — cine a fost *Ioan Popasu* în viața bisericii și neamului nostru zicând, între altele, că în istoria diecezei noastre viața acestui arhiereu e pagina de aur. Vecinică-i fie pomenirea!

Distincții militare. Românii noștri luptă cu îndârjire pentru tron și patrie, ce reșea din multele distincții de cari sânt învredniciți. Așa locot. i. r. *Dr Zaharie German* (64 inf.) are patru decorații pentru ținuta vitejască; maj. *Cornel Frențiu* are ordul leopoldin și crucea nemțască de fier; locot. *Ivan Vuia* (II:5 honv.), sublocot. *Gheorghe Rusu* (32 honv.) Lauda preainaltă; Crucea pentru merite militare cl. III sublocot. *Dionisie Mărculescu* (7 honv.); Crucea de cavalier al ordinului Francisc Iosif cu decorația de război *Dr Emil Galea*, medic veterinar; Crucea pentru merite militare cl. II pe funta albă-roșie *Dumitru Ganea*.

Necrolog. *Achim Miloia*, inv. i. r. și exactor konzistorial, a răposat Miercuri în 8 l. c. în al 55 an al vârstei. Înormântarea a avut loc Vineri la 10 l. c. Odihnească 'n pace!

Domnii lungi. După „Vossische Zeitung“ între stăpânitorii lumii răposatul Francisc Iosif I ocupă locul întâi ce privește lungimea stăpânirii. Întâietatea aceasta privește pe Austria și Ungaria deopotrivă. În cei 124 ani au fost 3 domnitori: Francisc I (1792—1835), Ferdinand (la 1830 a fost încoronat de rege al Ungariei, iar la 1835 ocupă și tronul austriac) și Francisc Iosif I (1848—1916 adică 68 de ani). Dintre Habsburgii de mai înainte mai mulți domnesc timp mai îndelungat. Așa împăratul Fridric III, tatăl lui Maximilian I (1440—1493 — adică 53 ani). În Franța au stăpânit între anii 131 până la 1774 Ludovic XIV și XV. În Anglia regina Victoria stăpânește 64 ani. În Prusia marele principe electoral (1640—1688) are 48 de ani de domnie, Fridric cel mare 46 ani.

Asentări să vor ținea cu glotașii născuți în anii 1872—1891 — aflați până acum neapți — în terminul de 16 Februarie — 19 Martie a. c.

Camciatca — în urma unui mare cutremur de pământ din săptămânile trecute — a fost înghițită în partea cea mai mare de valurile mării.

Pentru mușterei librăriei diecezane

În loc de răspuns special la mai mulți.

Rugăm pe toți p. t. mușterii librăriei diecezane, ca să fie cu considerare la împrejurările grele extraordinare de azi, dacă nu putem implini — precum am dori — comanda lor. Vina nu e a celor dela librărie, deși avem personal puțin, ci a războiului, care a produs astfel de greutăți, de cari te poticnești la tot pasul. Pretutindenea lipsă de oameni și de material. Gați d. e. o cartică de rugăciune în tipografie, cu mari întâzieri, fiind culegătorii mobilizați, trebuie să constăți că acum la compactoria, cu care ai legături, nu-s puteri de ajuns. Faceți contract în bunacredința cu alt compactor, acela

în momentul ultim îți spune, că nu i-a sosit mucava (Papendeckel) comandată. Lăsându-i pe amândoi, pachetezi, ca să trimiți broșura la Budapesta. La gară ți-să respingă, că nu să primesc lazi. Până când?.... Știe Domnul. Cam așa în toți ramii.

Deci — în aceste zile — precum în toate privințele, așa și cu privire la noi, p. t. noștri mușterii să aibă **răbdarea**, care ne-o impune tuturor forța elementară a războiului și să atribute nesatisfacerea imediată a comenzilor nu librăriei, care ar satisface cel mult în 1—2 zile, ci referințelor generale, pe cari noi nu le putem schimba. Cu toată stima

Conducerea Librăriei diecezane.

Reuniunea de înormântare din Caransebeș.

Convocare.

Conform § 21 din Statute convocăm pe Duminecă în 19 Faur (3 Martie) a. c. la 3 ore p. m., în localitatea Casinei române din Caransebeș, adunarea generală ordinară a Reuniunii de înormântare, pelângă următoarea ordine de zi:

1. Raportul comitetului.
2. Aprobarea socotelilor.
3. Alegerea președintelui, a cassarului și completarea comitetului.
4. Eventuale propuneri, cari conform § 24 sânt a să prezenta președintelui în scris cu 3 zile înainte de adunare.

Întrucât pe ziua de 19 Faur (4 Martie) a. c. nu se vor intruni membrii în numărul prescris de statute, adunarea să va ținea în Dumineca de 26 Faur (11 Martie) fără considerare la numărul membrilor prezenți.

Caransebeș din ședința comitetului ținută la 21 Faur n. 1917.

Dr Petru Florian,
secretar.

Iuliu Vuia,
v. președinte.

Mersul trenurilor.

(Valabil din 5 Ianuarie 1917).

Pleacă:

Cătră Temesvár (Timișoara)	personal	3:40 ¹
"	accelerat	5:43
" Budapest	personal	4:57
" Orsova	personal	11:16
"	accelerat	10:38
" Hátzeg (Hațeg)	personal	11:30
" Bauczár (Bouțar)	personal	6:25

Sosește:

Dela Budapest (Budapesta)	personal	8:05
" Temesvár (Timișoara)	personal	10:55
"	personal	9:56
" Budapest (Budapesta)	accelerat	2:40
"	accelerat	10:28
" Orsova	accelerat	5:33
"	personal	4:40
" Hátzeg (Hațeg)	personal	4:30
" Bauczár (Bouțar)	personal	6:20

¹ Unde minutele sânt subliniate însumează timpul dela 6 ore sara până la 6 ore dimineața.